

Sumnja, praznovjerje, iluzija ličnosti

Ezoterno predavanje Rudolfa Steinera održano u Kelnu, Njemačka, 27. februara 1910.

(Rukopis prema bilješkama Hulda Schouten-Deetza)

Svoj put kroz život moramo iznalaziti preko učenja. Sebe ne bismo smjeli postavljati u život slijedeći jednostrane prosudbe. Provjeravajući ono što nam nauka, umjetnosti, te različiti svjetonazori nude prema važećim standardima današnje znanosti, na našem ćemo putu naići na tri prijeteće snage: sumnju, praznovjerje, i iluziju ličnosti. Ne izbjegavajmo ih; praktikujmo vlastita istraživanja, jer se mi ne smijemo isključiti iz savremene nauke, kako iz njenih pronalazaka tako i iz njenih istraživanja. Čak nam je dužnost da obraćamo pažnju na nauku, iako u našim teozofskim krugovima ((Rudolf Steiner je još koristio termin "teozofski" umjesto "antropozofski" - Prim. prev.) mi dobivamo potpuno drukčiju poduku na koju današnja nauka gleda sa podsmjehom i porugom. Ona, sa svoje strane, nema pristup našem učenju jer je njen fokus isključivo na materiji, i istraživanja joj se odnose na materijalne i fizičke stvari života. Ali, da bismo zadržali ispravan stav prema nauci, trebamo si dopustiti sumnju u ono šta ona uči da postane našom spoznajom. Ne bismo se trebali plašiti ovakve sumnje kako bismo unutar sebe zadobili potrebnu jasnoću. Na taj se način probijamo do ezoternih učenja uz pomoć vlastite svijesti.

Šta znači pobijediti praznovjerje? One fetiše koje Afrikanci obožavaju kao idole, recimo kao neki komad drveta, mi nazivamo praznovjerjem. Štaviše, to je praznovjerje do onog stepena do kojeg oni ne uviđaju ono duhovno koje se nalazi iza -- do tog stepena to je praznovjerje. Ali isto tako govorimo o praznovjerju ka današnji učenjaci podižu svoje fetiše svojim hipotezama o atomima i

molekulama, što jeste hipotetičko do onog stepena do kojeg se ne dopušta postojanje duhovnog iza toga. Ne bismo trebali dozvoliti da se ovakva vrsta praznovjerja useli u nas.

Ima i ta treća stvar koja ide zajedno sa sumnjom i praznovjerjem. To je iluzija ličnosti. Ove tri snage, koje narastaju i opadaju u ljudskoj duši, žele zavladati čovjekom. Ako smo savladali one snažne sumnje u znanje o istini, te došli preko praznovjerja do vjere u duh koji se nalazi iza sve materije, tada ćemo, isto tako, biti u stanju prevladati iluziju koja je u vezi s našim ličnošću. Međutim, to je ono što je često najteže. Čak i ako ponekad mislimo o sebi da smo unutarne slobodni ljudima, vjerujući da se sa činjenicama u svijetu, te sa drugim ljudima, sučeljavamo na bezpredrasudan način, ipak je tako nešto u većini slučajeva tek zrcaljenje iluzije o našoj ličnosti.

Još nam jedna stvar mora biti jasna. Ono što je naše učenje ne iznosite prilikom svih tih socijalnih okupljanja za koje je motiv različit od onoga kakav je naš. Govorite o našim učenjima samo onda kada ste se okupili u zajedništvu upravo zbog njih. Ne raspravljajte o njima sa neupućenim osobama, i o njima govorite što manje možete za vrijeme vaših obroka, jer tada treba voditi samo laganu konverzaciju. Najbolje je da izbjegavate društva ljudi koji se bave svakodnevnim tračevima. Ali, ako ste prisiljeni biti uključeni u takve skupove, zbog vašeg životnog položaja, ili ste na to primorani iz drugih razloga, tada biste trebali prisustvovati im u jednom duhovnom raspoloženju koje je potpuno drukčije od tog koje tamo preovladava -- ne zato što volite takve skupove, već zato što osjećate kao svoju dužnost da nikoga tamo ne povrijedite samim svojim prisustvom, time što vi zapravo jeste. Ovo vam ne govorim kao neku moralističku propovijed, jer apsolutno ništa ne zabranjujem. Međutim, iz tog vam razloga ovo i kazujem.

(Preveo sa engleskog Sl. Žalica)